

การบริหารทรัพยากรทางการศึกษาของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดชุมพร
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุราษฎร์ธานี ชุมพร
Educational Resources Management of School Administrators in The Secondary
School Chumphon Province Under the Secondary Educational Service Area
Office Suratthani Chumphon

จันทร์จิรา แทนแก้ว

Junjira tankaew

โรงเรียนทุ่งตะโกวิทยา

Thung Tako Witthaya School

*Corresponding author, email: tankeaw21@gmail.com1

Retrieved 01-02 -2024; Revised 05-11-2024; Accepted 03-04-2025

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ดังนี้ (1) เพื่อศึกษาระดับการบริหารทรัพยากรทางการศึกษาของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาจังหวัดชุมพร และ(2) เพื่อเปรียบเทียบการบริหารทรัพยากรทางการศึกษาของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดชุมพร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุราษฎร์ธานี ชุมพร จำแนก ตามขนาดสถานศึกษา รูปแบบการวิจัยนี้เป็นเชิงปริมาณ กลุ่มตัวอย่างจำนวน 280 คน เครื่องมือที่ใช้ในวิจัยเป็นแบบสอบถามความคิดเห็นการบริหารทรัพยากรทางการศึกษาของผู้บริหารโรงเรียนมัธยม จังหวัดชุมพร วิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว ผลการวิจัยพบว่า (1) การบริหารทรัพยากรทางการศึกษาของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาจังหวัดชุมพรโดย ภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก และ (2) ผลการเปรียบเทียบการบริหารทรัพยากรทางการศึกษาของ ผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาจังหวัดชุมพรจำแนกตามขนาดสถานศึกษาในภาพรวมแตกต่างกัน

คำสำคัญ: การบริหารทรัพยากรทางการศึกษา ; โรงเรียนมัธยมศึกษาจังหวัดชุมพร ; สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุราษฎร์ธานี ชุมพร

Abstract

The purposes of this study were (1) to investigate the level of educational resource management of secondary school administrators in Chumphon Province and (2) to compare the educational resource management of secondary school administrators in Chumphon Province under the Office of the Secondary Educational Service Area, Surat Thani, Chumphon, classified by school size. This research was quantitative research with 280 samples. The data collection instrument was a questionnaire on opinions on educational resource

management of secondary school administrators in Chumphon Province. Statistics used were percentages, means, standard deviations, and one-way ANOVA. The results were as follows: (1) the educational resource management of secondary school administrators in Chumphon Province was at a high level overall and in each aspect and (2) the comparative results of the educational resource management of secondary school administrators in Chumphon Province classified by school size were different overall.

Keywords: Educational resources management; the secondary school Chumphon province; the secondary educational service area office; Surat Thani Chumphon

บทนำ

การศึกษาถือเป็นเครื่องมือสำคัญในกระบวนการพัฒนามนุษย์ให้มีความเจริญงอกงามทั้งทาง ด้านสติปัญญาความรู้คุณธรรมที่ตีงามในจิตใจรวมถึงยังสร้างคนสร้างสังคมสร้างประเทศชาติและเป็นกลไก หลักในการพัฒนากำลังคนให้มีคุณภาพสามารถดำรงชีวิตร่วมกับผู้อื่นในสังคมได้อย่างมีความสุขการศึกษาจึงมี บทบาทสำคัญในการสร้างความได้เปรียบของประเทศ (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2560) ซึ่งในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยพ.ศ. 2560 (2560) ได้กล่าวถึงหน้าที่ของรัฐในการจัดการศึกษามาตราที่ 54 โดยมีสาระสำคัญคือรัฐต้องดำเนินการให้เด็กทุกคนได้รับการศึกษาเป็นเวลาสิบสองปีตั้งแต่ก่อนวัยเรียนจนจบ การศึกษาภาคบังคับอย่างมีคุณภาพโดยไม่เก็บค่าใช้จ่ายรัฐต้องดำเนินการให้ประชาชนได้รับการศึกษาตาม ความต้องการในระบบต่างๆ รวมทั้งส่งเสริมให้มีการเรียนรู้ตลอดชีวิตโดยรัฐมีหน้าที่ดำเนินการกำกับส่งเสริม และสนับสนุนให้การจัดการศึกษา ดังกล่าวให้มีคุณภาพและได้มาตรฐานสากลตามพระราชบัญญัติการศึกษา แห่งชาติพ.ศ.2542 (2542) หมวด8 ทรัพยากรและการลงทุนเพื่อการศึกษามาตรา 58 ระบุว่าให้มีการระดม ทรัพยากรและการลงทุนด้านงบประมาณมาใช้จัดการศึกษาตามความเหมาะสมและความจำเป็นมาตรา 59 ให้สถานศึกษาของรัฐเป็นนิติบุคคลมีอำนาจในการปกครองดูแลบำรุงรักษาใช้และจัดหาผลประโยชน์จาก ทรัพย์สินของสถานศึกษารวมทั้งจัดหารายได้จากการบริการของสถานศึกษาและเก็บค่าธรรมเนียมการศึกษาที่ ไม่ขัดแย้งกับนโยบายวัตถุประสงค์และภารกิจหลักของสถานศึกษาสามารถจัดสรรเป็นค่าใช้จ่ายในการจัด การศึกษาของสถานศึกษาได้ตามระเบียบที่กำหนด ดังนั้นการจัดการศึกษาที่รัฐให้ความสำคัญนั้นจำเป็นต้องมี ทรัพยากรทางการศึกษาที่เป็นพื้นฐานประกอบด้วยทรัพยากร มนุษย์ทรัพยากรทางการเงินทรัพยากรด้านวัสดุ อุปกรณ์และทรัพยากรด้านอาคารสถานที่ (พรทิพย์ หลักเฉลิม, 2559) และสิ่งที่สำคัญคือปริมาณของ ทรัพยากรทางการศึกษามีอย่างเพียงพอและมีคุณภาพต่อการจัดการย่อมส่งผลให้การบริหารจัดการการศึกษา ประสบความสำเร็จตามเป้าหมายที่กำหนดทำให้สถานศึกษาสามารถพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาได้

การบริหารทรัพยากรทางการศึกษาถือเป็นหัวใจสำคัญในการขับเคลื่อนการศึกษาให้มีประสิทธิภาพ และบรรลุเป้าหมายที่ตั้งไว้ซึ่งการจัดสรรทรัพยากรอย่างเหมาะสมช่วยให้สถานศึกษาสามารถจัดสรรทรัพยากร ที่มีอยู่อย่างจำกัดให้เกิดประโยชน์สูงสุดให้เป็นไปอย่างราบรื่นและมีประสิทธิภาพส่งผลต่อคุณภาพการศึกษา ของผู้เรียน โดยผู้บริหารสถานศึกษาเป็นผู้ที่มีบทบาทสำคัญที่สุดในการบริหารทรัพยากรทางการศึกษาให้บรรลุ ตามวัตถุประสงค์คือการกำหนดนโยบายและแผนการกำหนดทรัพยากรที่ต้องการการแสวงหาทรัพยากรการ จัดสรรทรัพยากรโดยจัดเรียงลำดับความสำคัญและการใช้ทรัพยากรโดยมีการวางแผนการใช้ (หวน พินิจพันธ์, 2565)

รวมถึงจะต้องมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการบริหารทรัพยากรทางการศึกษาและยึดหลักความเป็น ธรรมหลัก ความเสมอภาคหลักประสิทธิภาพและประสิทธิผลหลักความพอเพียงหลักการกระจายอำนาจหลัก เสรีภาพและ หลักการปฏิบัติได้จริง (จุฑารัตน์ เรณูมาณ, 2565) เพื่อให้การบริหารจัดการมีประสิทธิภาพและ ประสิทธิผลตาม จุดมุ่งหมาย

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุราษฎร์ธานี ชุมพรเป็นหน่วยงานที่รับผิดชอบในการบริหาร จัดการการศึกษาขั้นพื้นฐานกำกับติดตามควบคุมดูแลสถานศึกษาในสังกัดซึ่งมีสถานศึกษาที่จัดการศึกษาใน ระดับ มัธยมศึกษาในจังหวัดสุราษฎร์ธานีและจังหวัดชุมพรโดยมีวิสัยทัศน์คือองค์กรคุณภาพพัฒนาการศึกษา อย่างยั่งยืน บนพื้นฐานความเป็นไทยเพื่อต้องการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนคุณภาพครูและบุคลากรทางการศึกษา การบริหาร จัดการด้วยระบบคุณภาพผู้บริหารโรงเรียน จึงมีบทบาทสำคัญในการบริหารทรัพยากรที่มีอยู่อย่าง จำกัดให้เกิด ประโยชน์สูงสุดเพื่อตอบสนองต่อความต้องการของผู้เรียนและสังคมที่เปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว จากการ สัมภาษณ์ผู้บริหารโรงเรียนจำนวน 5 ท่าน ที่มีประสบการณ์มากกว่า 5 ปีขึ้นไป พบว่า ผู้บริหารมีความ พยายาม บริหารจัดการทรัพยากรทางการศึกษาที่มีอยู่อย่างจำกัดและใช้ทรัพยากรทางการศึกษาอย่างคุ้มค่า เพื่อให้เกิด ประโยชน์สูงสุดในการจัดการศึกษาเนื่องจากการบริหารทรัพยากรทางการศึกษาของโรงเรียนต้อง ดำเนินการตาม ระเบียบข้อบังคับและการปฏิบัติภายใต้การควบคุมดูแลจากหน่วยงานต้นสังกัดจึงทำให้มี ข้อจำกัดในการบริหาร จัดการทรัพยากรทางการศึกษาที่มีอยู่อย่างจำกัดของโรงเรียนในด้านทรัพยากรบุคคล พบว่าขาดขาดแคลน ครูผู้สอนที่ไม่ครบชั้นเรียนไม่ตรงตามวิชาเอกการพัฒนาคุณภาพครูผู้สอนขาดความ ต่อเนื่องด้านทรัพยากร งบประมาณพบว่างบประมาณที่ได้รับการจัดสรรมีจำนวนจำกัดและไม่เพียงพอต่อการ บริหารจัดการ ซึ่งใน ระยะเวลา 3 ปีที่ผ่านมาโรงเรียนได้รับการจัดสรรงบประมาณจำนวนเท่าเดิมและบาง โรงเรียนลดลง แต่มีปริมาณ ค่าใช้จ่ายที่เพิ่มขึ้นทุกปีจึงต้องมีการขอรระดมทุนเพื่อการศึกษาจากชุมชนหน่วยงาน เอกชน หน่วยงานภาครัฐ และ หน่วยงานอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องอีก ทั้งงบประมาณเป็นส่วนสำคัญในการใช้จัดท้าววัสดุ อุปกรณ์และเทคโนโลยีที่ทันสมัย มาใช้ในการจัดการเรียนการสอนเพื่อสนับสนุนผู้เรียน ด้านทรัพยากรวัสดุ อุปกรณ์พบว่า วัสดุอุปกรณ์ชำรุดไม่ ทันสมัยและไม่เพียงพอต่อความต้องการขาดแคลนอุปกรณ์การเรียน การสอน สื่อและเทคโนโลยีที่ทันสมัยมาใช้ในการ จัดการเรียนการสอน จึงทำให้การจัดการเรียนการสอนไม่มี ประสิทธิภาพเท่าที่ควร ต้องขอความอนุเคราะห์ จากหน่วยงานภายนอกในการรับบริจาคเพื่อให้ผู้เรียนได้ใช้ใน การเรียนการสอนตามบริบทและด้านทรัพยากร อาคารสถานที่ พบว่า มีจำนวนห้องเรียนไม่เพียงพอต่อจำนวน นักเรียนขาดห้องปฏิบัติการพิเศษต่าง ๆ ที่จำเป็นใน การศึกษาค้นคว้าขาดการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ภายในโรงเรียน และอาคารที่ชำรุดทรุดโทรม ส่งผลต่อประสิทธิภาพใน การเรียนการสอนและทำให้ผู้เรียนไม่ได้รับ ความรู้ที่ครบถ้วน

จากความเป็นมาและความสำคัญของปัญหาดังกล่าวผู้วิจัยมีความสนใจที่จะศึกษาการบริหารทรัพยากร ทางการศึกษาของผู้บริหารโรงเรียน มัธยมศึกษาจังหวัดชุมพร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่มัธยมศึกษาสุราษฎร์ธานี ชุมพรโดยคาดหวังว่าข้อมูลที่ได้รับ จะเป็นข้อมูลสารสนเทศพื้นฐานให้ผู้บริหารโรงเรียนได้นำผลการวิจัยไปปรับ ประยุกต์ใช้ในการบริหาร ทรัพยากรทางการศึกษาในโรงเรียนให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลสูงส่งนำไปสู่การ พัฒนาคุณภาพของ การศึกษาต่อไปอย่างมีคุณภาพ

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับการบริหารทรัพยากรทางการศึกษาของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาจังหวัดชุมพร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุราษฎร์ธานี ชุมพร
2. เพื่อเปรียบเทียบการบริหารทรัพยากรทางการศึกษาของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาจังหวัดชุมพร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุราษฎร์ธานี ชุมพร จำแนกตามขนาดสถานศึกษา

การทบทวนวรรณกรรม

การทบทวนวรรณกรรมผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสาร ตำราในเรื่องต่อไปนี้

1. แนวคิดเกี่ยวกับทรัพยากรทางการศึกษา

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (2564) ได้ให้ความหมายของทรัพยากรทางการศึกษา หมายถึงทรัพยากรทางการศึกษาที่ใช้ในการวิเคราะห์ในทางการเงินและการลงทุนทางการศึกษาจะ ประกอบด้วย

1. ทรัพยากรที่ไม่ใช่ตัวเงินซึ่งสามารถครอบคลุมปัจจัยการผลิตหลักเช่นที่ดินซึ่งเป็นทุนที่ใช้กับการประกอบการรวมถึงบุคคลอาคารสิ่งก่อสร้างและวัสดุอุปกรณ์การเรียนการสอนและผสมผสานการใช้ปัจจัย ต่างๆ ด้วยกัน

2. ทรัพยากรทางการเงินซึ่งมีการเสนอให้ระดมเงินจากแหล่งอื่น ๆ นอกเหนือจากงบประมาณแผ่นดินที่นำมาใช้ในการจัดการศึกษาให้มากขึ้น

จิตตรา จันซอนแก่น (2565) ได้ให้ความหมายของทรัพยากรทางการศึกษาหมายถึงปัจจัยทุกอย่างที่สนับสนุนให้การดำเนินงานของสถานศึกษาบรรลุวัตถุประสงค์ที่วางไว้ในการให้บริการทางการศึกษาทรัพยากร และทรัพยากรทางการศึกษาอาจจะเป็นเงินวัสดุอุปกรณ์ที่ดินเทคโนโลยีอาคารเรียนสิ่งอำนวยความสะดวก บุคคล เวลาภูมิปัญญาในชุมชนองค์กรทุกอย่างของสังคมตลอดจนระบบการจัดการที่ดีเพื่อให้ผู้เรียนได้พัฒนา ความรู้อย่างเต็มศักยภาพ

วันทนา ฤทธิงู และ เอกราช โขษิตพิมานเวช (2565) ได้ให้ความหมายของทรัพยากรทางการศึกษา หมายถึงสิ่งต่างๆที่ทำให้การจัดการศึกษาดำเนินไปได้โดยมีปัจจัยหลักๆ 4 อย่างคือคน (Man) เงิน (Money) วัสดุ สิ่งของ (Materials) และการจัดการ(Management)และครอบคลุมไปถึงเทคโนโลยีและภูมิปัญญา

สรุปได้ว่า ทรัพยากรทางการศึกษาหมายถึงสิ่งทุกอย่างที่นำมาใช้ในการจัดการศึกษาเพื่อให้บรรลุตาม เป้าหมายที่ตั้งไว้ไม่ว่าจะเป็นการพัฒนาผู้เรียนให้มีความรู้ความสามารถหรือการพัฒนาคุณภาพของสถานศึกษา ได้แก่ บุคลากร วัสดุอุปกรณ์ อาคารสถานที่ งบประมาณ เพื่อนำมาใช้กับการบริหารจัดการภายใน สถานศึกษา

2. แนวคิดเกี่ยวกับการบริหารทรัพยากรทางการศึกษา

กุลนภา เถระวรรณ (2562) กล่าวว่าการบริหารทรัพยากรทางการศึกษาหมายถึงการดำเนินงานซึ่งใช้ ทรัพยากรที่มีอยู่ให้เกิดประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผลมากที่สุดทรัพยากรดังกล่าวได้แก่ทรัพยากรบุคคล ทรัพยากรงบประมาณทรัพยากรวัสดุอุปกรณ์และเทคโนโลยีการบริหารจัดการและทรัพยากรข้อมูลสารสนเทศ

อัมพร พรหมมีและศันสนีย์ จะสุวรรณ (2564) กล่าวว่าการบริหารทรัพยากรทางการศึกษาหมายถึง การจัดการใช้ทรัพยากรทางการศึกษาซึ่งได้แก่บุคลากรงบประมาณทรัพยากรในท้องถิ่นสื่อทางการศึกษาอาคารสถานที่ และเวลาอย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผลสูงสุดในการจัดการศึกษาเพื่อให้เป็นไป ตามวัตถุประสงค์และ เป้าหมายของการบริหารสถานศึกษา

หวน พิณรุฬันธ์ (2565) กล่าวว่าการบริหารทรัพยากรทางการศึกษาคือการพยายามใช้ทรัพยากรที่มีอยู่ ให้มีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผลสูงสุดแก่สถานศึกษา

สรุปได้ว่า การบริหารทรัพยากรทางการศึกษาหมายถึงการดำเนินงานหรือการจัดการใช้ทรัพยากรซึ่งประกอบด้วยทรัพยากรบุคคล ทรัพยากรงบประมาณ ทรัพยากรวัสดุ อุปกรณ์ และทรัพยากรอาคารสถานที่ที่มีอยู่ ให้มีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผลสูงสุดให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์และเป้าหมายของสถานศึกษา

3. แนวคิดเกี่ยวกับหลักการบริหารทรัพยากรทางการศึกษา

สุชาติ บรรณกิจ (2563) กล่าวว่าหลักในการบริหารทรัพยากรทางการศึกษาเป็นสิ่งที่ผู้บริหารจะต้องยึดเป็นแนวทางปฏิบัติสำคัญคือความเสมอภาคในด้านคุณภาพของทรัพยากรความมีประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานและความมีประสิทธิภาพที่เกิดกับองค์กร

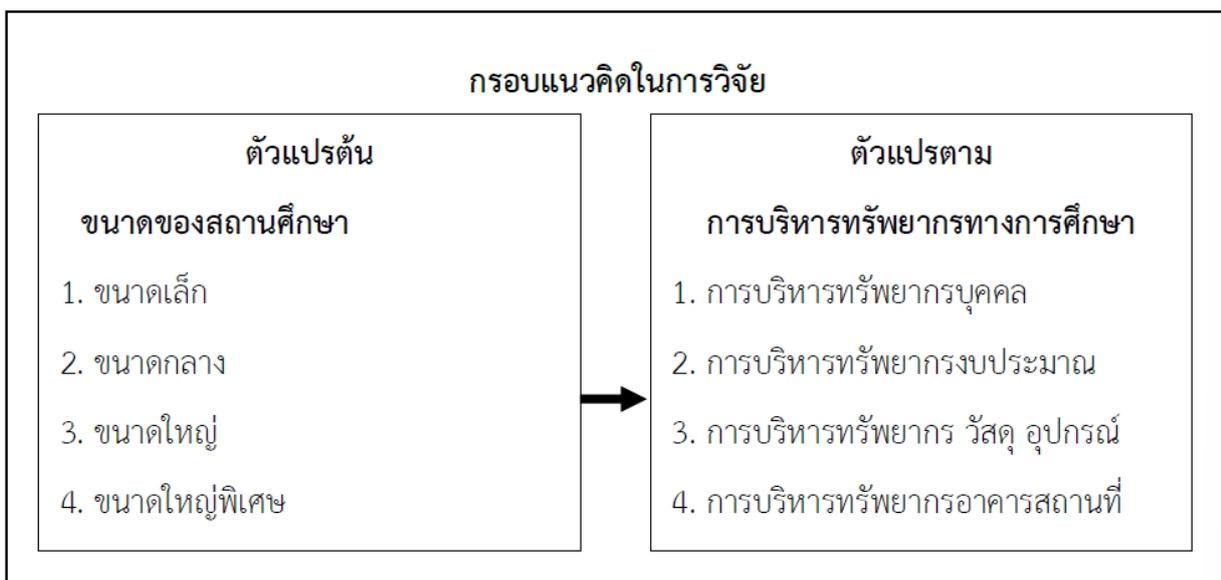
จุฑารัตน์ เรณูมาน (2565) กล่าวว่าหลักการบริหารทรัพยากรทางการศึกษาประกอบด้วย 1. หลักความเป็นธรรม 2. หลักความเสมอภาค 3. หลักประสิทธิภาพ และประสิทธิผล 4. หลักความพอเพียง 5. หลักการกระจายอำนาจ 6. หลักเสรีภาพ และ 7. หลักการปฏิบัติได้

พิริยาพร สายช่วย (2565) กล่าวว่าหลักในการบริหารทรัพยากรทางการศึกษาได้แก่ทรัพยากรมนุษย์ ทรัพยากรการเงิน ทรัพยากรข้อมูลสารสนเทศสิ่งๆที่ผู้บริหารจะต้องยึดเป็นหลักสำคัญคือความเสมอภาค ความพอเพียงการกระจายอำนาจในด้านคุณภาพของทรัพยากรนำไปสู่การปฏิบัติในการจัดสรรงบประมาณที่สามารถตรวจสอบได้ให้เกิดความมีประสิทธิภาพและความมีประสิทธิภาพขององค์กร

สรุปได้ว่า หลักในการบริหารทรัพยากรทางการศึกษาเป็นสิ่งที่ผู้บริหารจะต้องยึดถือปฏิบัติ ประกอบด้วย 1. หลักความเป็นธรรม 2. หลักความเสมอภาค 3. หลักประสิทธิภาพและประสิทธิผล 4. หลักความพอเพียง 5. หลักการกระจายอำนาจ 6. หลักเสรีภาพ และ 7. หลักการปฏิบัติได้เพื่อใช้เป็น แนวทางในการบริหารจัดการให้เกิดความมีประสิทธิภาพและความมีประสิทธิภาพของสถานศึกษา

กรอบแนวคิดในการวิจัย

งานวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ ผู้วิจัยกำหนดกรอบแนวคิดการวิจัยโดยมีรายละเอียดดังนี้

รูปที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

ระเบียบวิธีการวิจัย

งานวิจัยนี้เป็นงานวิจัยเชิงปริมาณ ประชากรที่ใช้ในการวิจัยได้แก่ครูโรงเรียนมัธยมศึกษาในจังหวัด ชุมพร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสุราษฎร์ธานี ชุมพรจำนวน 22 แห่ง และมีครูจำนวน 1,031 คน (ข้อมูล ณ วันที่ 19 สิงหาคม 2567) กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ครูโรงเรียนมัธยมศึกษาในจังหวัดชุมพร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสุราษฎร์ธานี ชุมพร โดยใช้วิธีการกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างโดยใช้สูตร ของเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie and Morgan, 1970) ได้ขนาดกลุ่มตัวอย่างจำนวน 280 คนจากนั้นทำการ สุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified random sampling) ตามขนาดของสถานศึกษาจากนั้นนำมาเทียบกับอัตราส่วน ของขนาดสถานศึกษาและ กำหนดผู้ให้ข้อมูลแต่ละระดับโดยการสุ่มอย่างง่าย (Simple random sampling) ด้วยวิธีการจับสลากแบบไม่ใส่คืน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามการบริหารทรัพยากรทาง การศึกษาของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาจังหวัดชุมพรแบ่งออกเป็น 2 ตอนคือ ตอนที่ 1 สถานภาพทั่วไป ของผู้ตอบแบบสอบถามข้อมูลทั่วไป ของผู้ตอบแบบสอบถามประกอบด้วยเพศอายุวุฒิการศึกษาประสบการณ์ ทำงาน และขนาดสถานศึกษามีลักษณะ เป็นแบบตรวจสอบรายการ(Check List) ตอนที่ 2 ข้อคำถามความ คิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารทรัพยากรทาง การศึกษาของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาจังหวัดชุมพร ประกอบด้วย4ด้าน คือ 1.การบริหารทรัพยากรบุคคล 2. การบริหารทรัพยากรงบประมาณ 3.การบริหาร ทรัพยากรวัสดุอุปกรณ์4.การบริหารทรัพยากรอาคารสถานที่ที่มี ลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale)แบ่งเป็น 5 ระดับตามแบบของลิเคอร์ท (บุญชม ศรีสะอาด, 2560) ผ่านการประเมินจาก ผู้เชี่ยวชาญจำนวน5ท่านโดยการคำนวณหาค่าดัชนีความสอดคล้องโดย เทคนิค IOC (Index of item Objective Congruence) ซึ่งได้ค่า IOC อยู่ระหว่าง 0.8–1.0 จากนั้นนำ แบบสอบถามที่ได้รับการปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญเรียบร้อยแล้วไปทดลองใช้ (Try Out) เพื่อหาค่าความเชื่อมั่นของ แบบสอบถามโดยใช้สูตรการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient Method) ตามวิธีการของครอนบาค (Cronbach, 1974) มีค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ .924 การเก็บรวบรวมข้อมูลโดยทำ หนังสือขอ ความอนุเคราะห์ไปยังผู้อำนวยการโรงเรียนมัธยมศึกษาในจังหวัดชุมพรเพื่อขอความอนุเคราะห์เก็บ ข้อมูลกลุ่ม ตัวอย่าง วิเคราะห์สถิติด้วยการแจกแจงความถี่ค่าร้อยละค่าเฉลี่ย สอนเบี่ยงเบนมาตรฐานและการ วิเคราะห์ ความแปรปรวนทางเดียว(One way - ANOVA)

ผลการศึกษาและอภิปรายผล

จากการวิจัยเรื่อง การบริหารทรัพยากรทางการศึกษาของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดชุมพร สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่ศึกษามัธยมศึกษาสุราษฎร์ธานี ชุมพร ผู้วิจัยขออภิปรายผลเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ระดับการบริหารทรัพยากรทางการศึกษาของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดชุมพร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุราษฎร์ธานี ชุมพร

ตารางที่ 1 การบริหารทรัพยากรทางการศึกษาของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดชุมพร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุราษฎร์ธานี ชุมพรโดยภาพรวมและรายด้าน

การบริหารทรัพยากรทางการศึกษา ของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดชุมพร	ระดับความคิดเห็น		ระดับ
	\bar{X}	S.D.	
1. ด้านการบริหารทรัพยากรบุคคล	4.32	0.36	มาก
2. ด้านการบริหารทรัพยากรงบประมาณ	4.38	0.31	มาก
3. ด้านการบริหารทรัพยากร วัสดุ อุปกรณ์	4.40	0.30	มาก
4. ด้านการบริหารทรัพยากรอาคารสถานที่	4.49	0.26	มาก
สรุปภาพรวม	4.40	0.20	มาก

จากตารางที่ 1 พบว่า ความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารทรัพยากรทางการศึกษาของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาจังหวัดชุมพรสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุราษฎร์ธานี ชุมพรภาพรวมอยู่ใน ระดับมาก ($\bar{X}=4.40$, S.D.=0.20) เมื่อพิจารณารายด้านพบว่าทั้ง 4 ด้านอยู่ในระดับมากโดยมีค่าเฉลี่ยจากมาก ไปน้อย ได้แก่ด้านการบริหารทรัพยากรอาคารสถานที่ ($\bar{X}=4.49$, S.D.=0.26) ด้านการบริหารทรัพยากรวัสดุ อุปกรณ์ ($\bar{X}=4.40$, S.D.=0.30) ด้านการบริหารทรัพยากรงบประมาณ ($\bar{X}=4.38$, S.D.=0.31) และด้านการบริหารทรัพยากรบุคคล ($\bar{X}=4.32$, S.D.=0.36) ทั้งนี้เป็นเพราะว่าสถานศึกษามีความมุ่งหมายที่จะ จัดการศึกษาให้เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษาของชาติมีการดำเนินงานตามโครงสร้างการบริหารงานสถานศึกษา มีความคล้ายคลึงกัน แตกต่างกันแค่เพียงขนาดของสถานศึกษาและบริบทของชุมชนโดยรอบซึ่งสำนักงานเขต พื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุราษฎร์ธานี ชุมพรได้ให้ความสำคัญกับการบริหารทรัพยากรเป็นอย่างมาก สถานศึกษาในสังกัดมีการพัฒนาการบริหารจัดการงานทั้ง4ด้านคือด้านวิชาการด้านงบประมาณด้านบริหารงานบุคคลและด้านการบริหารทั่วไปอย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้นโดยเฉพาะด้านอาคารสถานที่อันจะเห็น ได้จากโครงการพัฒนาระบบบริหารจัดการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุราษฎร์ธานี ชุมพรซึ่งมี การพัฒนาปรับปรุงอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อมของสถานศึกษาในสังกัดให้มีสภาพปลอดภัยได้รับการดูแล ซ่อมแซมมีความสะอาดปลอดภัยอีกทั้งสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุราษฎร์ธานี ชุมพร (2566) ยังได้กำหนดยุทธศาสตร์ในการพัฒนาระบบบริหารจัดการและส่งเสริมการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษามีการดำเนินการจัดหาเงินรายได้และระดมทุนจากทุกภาคส่วนอย่างเพียงพอเพื่อนำมาบริหารจัดการ ในการดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ จัดหาวัสดุอุปกรณ์ที่จำเป็น ส่งเสริมให้ครูรู้จักใช้ประโยชน์จากวัสดุอุปกรณ์จาก ท้องถิ่นรวมถึงมีอาคารสถานที่เพียงพอที่เอื้อต่อการจัดการศึกษาให้มีคุณภาพตามเป้าหมายของสถานศึกษา สอดคล้องกับแนวคิดการบริหารทรัพยากรทางการศึกษาของ อัมพร พรหมมีและ ศันสนีย์ จะสุวรรณ (2564) ความว่าการบริหารทรัพยากรทางการศึกษาเป็นการจัดการใช้ทรัพยากรทางการศึกษาซึ่งได้แก่บุคลากร งบประมาณทรัพยากรในท้องถิ่นสื่อทางการศึกษาอาคารสถานที่และเวลาอย่างมีประสิทธิภาพและเกิด ประสิทธิภาพสูงสุดในการจัดการศึกษาเพื่อให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์และเป้าหมายของการบริหารสถานศึกษา ซึ่งจากผลการวิจัยข้างต้นสอดคล้องกับงานวิจัยของภาณุพงศ์ หล้าแห้ง

(2564) ที่ได้ศึกษาวิจัยเรื่องการบริหาร ทรัพยากรทางการศึกษาของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครราชสีมาเขต6พบว่า ข้าราชการครูมีความคิดเห็นต่อการบริหารทรัพยากรทางการศึกษาของสถานศึกษาขั้น พื้นฐานโดยภาพรวมอยู่ในระดับมากเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือด้านอาคาร สถานที่เช่นเดียวกับผลการวิจัยของกมลวรรณ ลาชุมเหล็ก (2564)ได้ศึกษาวิจัยเรื่องสภาพและแนวทางการ บริหารทรัพยากรทางการศึกษาในโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32 พบว่า สภาพการบริหารทรัพยากรทางการศึกษาในโรงเรียนขนาดเล็กตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 32 โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก จะเห็นได้ว่าหากสถานศึกษามีการบริหารทรัพยากรทางการศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพจะส่งผลให้การ จัด การศึกษามีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผลสูงสุดแก่สถานศึกษา

ตารางที่ 2 เปรียบเทียบการบริหารทรัพยากรทางการศึกษาของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาจังหวัด ชุมพร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุราษฎร์ธานี ชุมพร จำแนกตามขนาดสถานศึกษา

การบริหารทรัพยากรทาง การศึกษาของผู้บริหาร โรงเรียนมัธยมศึกษา	แหล่งความ แปรปรวน	ผลรวม	องศา	ผลรวม	F	Sig.
		กำลัง สอง (SS)	แห่ง อิสระ (Df)	กำลัง สองเฉลี่ย (MS)		
1. ด้านการบริหารทรัพยากร บุคคล	ระหว่างกลุ่ม	1.790	3	.597	4.883	.003*
	ภายในกลุ่ม	33.734	276	.122		
	รวม	35.524	279			
2. ด้านการบริหารทรัพยากร งบประมาณ	ระหว่างกลุ่ม	1.524	3	.508	5.433	.001*
	ภายในกลุ่ม	25.816	276	.094		
	รวม	27.340	279			
3. ด้านการบริหารทรัพยากร วัสดุ อุปกรณ์	ระหว่างกลุ่ม	1.146	3	.382	4.387	.005*
	ภายในกลุ่ม	24.038	276	.087		
	รวม	25.184	279			
4. ด้านการบริหารทรัพยากร อาคารสถานที่	ระหว่างกลุ่ม	.162	3	.054	.798	.496
	ภายในกลุ่ม	18.634	276	.068		
	รวม	18.796	279			
รวม	ระหว่างกลุ่ม	.775	3	.258	7.233	.000*
	ภายในกลุ่ม	9.855	276	.036		
	รวม	10.630	279			

จากตารางที่ 2 ผลการทดสอบด้วยค่าสถิติF-test ด้วยวิธีวิเคราะห์ความแปรปรวน (ANOVA) พบว่า ในภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีระดับนัยสำคัญทางสถิติ.05 เมื่อพิจารณารายด้านพบว่าขนาดสถานศึกษา แตกต่างกัน

มีความคิดเห็นด้านการบริหารทรัพยากรบุคคลด้านการบริหารทรัพยากรงบประมาณและด้านการบริหารทรัพยากรวัสดุอุปกรณ์แตกต่างกันอย่างมีระดับนัยสำคัญทางสถิติ.05 ส่วนด้านการบริหารทรัพยากร อาคารสถานที่ที่มีความคิดเห็นไม่แตกต่างกันอย่างมีระดับนัยสำคัญทางสถิติ.05 ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากขนาดของสถานศึกษาที่มีความแตกต่างกันส่งผลให้มีจำนวนบุคลากรที่ไม่เท่ากันทำให้การบริหารสถานศึกษามีความแตกต่างกันทั้งในเรื่องของการกระจายงานการจัดสรรงบประมาณเพื่อใช้ในการบริหารงานหรือดำเนินการตามโครงการของโรงเรียนส่งผลให้ลักษณะการทำงานของครูแต่ละโรงเรียนมีความแตกต่างกันรวมทั้งในด้านของ ทักษะและมุมมองของครูในการมองภาพการบริหารสถานศึกษาแต่ละแห่งที่ไม่เหมือนกันอีกด้วยซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของสุริดา ศิริสวัสดิ์, ภาวิดา ธาราศรีสุทธิ, และ รุจิร ภู่อาระ (2565) ได้ศึกษาวิจัยเรื่องสภาพการ บริหารทรัพยากรทางการศึกษาของสถานศึกษาในสหวิทยาเขตวิภาวดีสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัชฌมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต2พบว่าผลการเปรียบเทียบสภาพการบริหารทรัพยากรทางการศึกษาของ สถานศึกษาในสหวิทยาเขตวิภาวดี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัชฌมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 จำแนกตามขนาดของสถานศึกษาครูที่ทำงานในโรงเรียนที่มีขนาดต่างกันมีความคิดเห็นต่อการบริหาร ทรัพยากรทางการศึกษาของสถานศึกษาต่างกันทุกด้านอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.05 เช่นเดียวกับ ผลการวิจัยของวิชญ์ภาส สว่างใจ (2558) ได้ศึกษาวิจัยเรื่องการบริหารทรัพยากรทางการศึกษาของ สถานศึกษาในเขตอำเภอปลาปากสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษานครพนมเขต 1 พบว่า การบริหารทรัพยากรทางการศึกษาของสถานศึกษาจำแนกตามขนาดของโรงเรียนพบว่าโดยรวมและรายด้าน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และผลการวิจัยของธีระศักดิ์ เพ็งกระจ่าง (2565) ได้ศึกษาวิจัยเรื่องการศึกษาปัญหาการบริหารทรัพยากรทางการศึกษาของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุทัยธานีเขต 2 พบว่าการเปรียบเทียบปัญหาการบริหาร ทรัพยากรทางการศึกษาเมื่อจำแนกตามขนาดของสถานศึกษา พบว่า แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.05

ข้อเสนอแนะ

จากผลการวิจัย ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะ ดังนี้

ควรศึกษาเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการบริหารทรัพยากรทางการศึกษากับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนเพื่อนำข้อมูลสารสนเทศที่ได้มาเป็นแนวทางให้กับผู้บริหารในการวิเคราะห์กำหนดนโยบายวางแผนนำไปปรับปรุงและพัฒนาการบริหารจัดการโรงเรียนให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

เอกสารอ้างอิง

- กณวรรณ ลาขุมเหล็ก. (2564). *สภาพและแนวทางการบริหารทรัพยากรทางการศึกษาในโรงเรียนขนาดเล็กสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัชฌมศึกษา เขต 32* [วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์].
- กุลณา เถระวรรณ. (2562). *การศึกษาสภาพปัญหาและแนวทางแก้ปัญหาการมีส่วนร่วมของชุมชนในการบริหารทรัพยากรทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1* [วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา].

- จิตตรา จันขอนแก่น. (2565). *แนวทางการพัฒนาบทบาทผู้บริหารสถานศึกษาด้านการบริหารทรัพยากรทางการศึกษาในกลุ่มเครือข่ายส่งเสริมประสิทธิภาพ ศูนย์การศึกษาพิเศษกลุ่มเครือข่ายที่ 9 [วิทยานิพนธ์ ครุศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม].*
- จุฑารัตน์ เรณูมาน. (2565). *การบริหารทรัพยากรทางการศึกษาของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 3 [การค้นคว้าอิสระการศึกษามหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยนเรศวร].*
- ธีระศักดิ์ เฟื่องกระจ่าง. (2566). *การศึกษาปัญหาการบริหารทรัพยากรทางการศึกษาของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุทัยธานี เขต 2 [การค้นคว้าอิสระครุศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์].*
- บุญชม ศรีสะอาด. (2560). *การวิจัยเบื้องต้น (พิมพ์ครั้งที่ 10). สุวีริยาสาส์น.*
- พรทิพย์ หล้าเฉลิมพร. (2559). *การศึกษาสภาพและปัญหาการบริหารทรัพยากรทางการศึกษาของศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยตำบลในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา [วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา].*
- พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542. (2542, 19 สิงหาคม). *ราชกิจจานุเบกษา*, 116(74 ก), 17–18.
- พิริยาพร สายช่วย. (2565). *กลยุทธ์การบริหารทรัพยากรทางการศึกษาของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 1 [วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี].*
- ภาณุพงศ์ หล้าแหล่. (2564). *การบริหารทรัพยากรทางการศึกษาของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 6 [วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ].*
- รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560. (2560). *ราชกิจจานุเบกษา*, 134(40 ก), 14–15.
- วันทนา ฤทธิยุง, & เอกราช โฆษิตพิมานเวช. (2565, กันยายน–ตุลาคม). *การระดมทรัพยากรทางการศึกษา. วารสารมณีเชษฐาราม วัดจอมมณี*, 5(2), 141.
- วิษณุภาส สว่างใจ, & พูนสิน ประคำมินทร์. (2558, พฤษภาคม–สิงหาคม). *การบริหารทรัพยากรทางการศึกษาของสถานศึกษาในเขตอำเภอปลาปาก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนม เขต 1. วารสารมหาวิทยาลัยนครพนม*, 5(2), 128–136.
- สำนักงานเขตพื้นที่ศึกษามัธยมศึกษาสุราษฎร์ธานี ชุมพร. (2566). *รายงานผลการดำเนินงานประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2566*. เข้าถึงได้จาก <http://www.spmsnicpn.go.th/th/>
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. (2564). *พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545*. สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2560). *แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560–2579*. พริกหวานกราฟฟิค.
- สุชาดา บรรณกิจ. (2563). *การบริหารทรัพยากรทางการศึกษาที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ศึกษามัธยมศึกษา เขต 3 [ปริญญานิพนธ์ศึกษามหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ].*
- สุธิดา ศิริสวัสดิ์, ภาวิดา ธาราศรีสุทธิ และรุจิร ภู่อารยะ. (2565). *สภาพการบริหารทรัพยากรทางการศึกษาของสถานศึกษาในสหวิทยาเขตวิภาวดี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2. Journal of Roi Kaensarn Academi*, 7(8), 1–16.

หวน พันธุ์พันธ์. (2565). *การบริหารทรัพยากรทางการศึกษา*. พันธุ์พันธุ์พันธ์.

อัมพร พรหมมี, & ศันสนีย์ จะสุวรรณ์. (2564, กรกฎาคม-ธันวาคม). การบริหารทรัพยากรทางการศึกษาให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด. *วารสารวิชาการครุศาสตร์สวนสุนันทา*, 5(2), 20–30.

Cronbach, L. J. (1974). *Essentials of psychological testing* (3rd ed.). Harper & Row.

Krejcie, R. V., & Morgan, D. W. (1970). Determining sampling size for research activities. *Educational and Psychological Measurement*, 30(3), 607–610.